

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО
На засіданні кафедри фінансів та
банківської справи
Протокол № 1 від “28 серпня” 2019 р.
Зав. кафедри

Н.О. Слободянюк

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСИ»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5
(заочна форма навчання)

Розробник: Слободянюк Н.О.
проф. кафедри фінансів та
банківської справи, д.е.н.,
доцент

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Обов'язкова для студентів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	8
Практичні / семінарські, годин	8
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	134
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Ціль – формування у студентів фундаментальної системи знань з організації та функціонування фінансів на макро-, мезо- та мікрорівні, як специфічної форми суспільних відносин, набуття практичних навичок у розбудові фінансової політики держави.

Завдання: вивчення теоретичних основ формування сутності фінансів; визначення основних критеріїв формування фінансової політики та фінансового механізму; ознайомлення з факторами формування бюджетної системи та бюджетного процесу; формування сутності та змісту ланок фінансової системи держави; набуття практичних навичок аналізу джерел доходів та напрямків витрачання коштів у всіх ланках фінансової системи, знання їх специфіки.

Предмет: економічні відносини з приводу формування, розподілу і використання централізованих і децентралізованих фондів у грошовій формі.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль

Тема 2. Фінансова система держави

Тема 3. Фінансове право і фінансова політика

Тема 4. Податкова система і податкова політика

Тема 5. Бюджет і бюджетна система

Тема 6. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету, бюджетний дефіцит

Тема 7. Державний кредит та державний борг

Тема 8. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання

Тема 9. Соціальні позабюджетні фонди

- Тема 10. Фінанси суб'єктів господарювання
- Тема 11. Фінанси домогосподарств
- Тема 12. Страхування. Страховий ринок
- Тема 13. Фінансовий ринок
- Тема 14. Фінансовий менеджмент
- Тема 15. Фінансова безпека держави
- Тема 16. Міжнародні фінанси
- Тема 17. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою. Фінанси ЄС.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування державних фінансів					
Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль	10	1	1	-	8
Тема 2. Фінансова система держави	8	-	-	-	8
Тема 3. Фінансове право і фінансова політика	7	-	-	-	7
Тема 4. Податкова система і податкова політика	10	1	1	-	8
Тема 5. Бюджет і бюджетна система	10	1	1	-	8
Тема 6. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету, бюджетний дефіцит	8	-	1	-	7
Тема 7. Державний кредит та державний борг	7	-	-	-	7
Тема 8. Місцеві фінанси. Бюджетний федералізм і фінансове вирівнювання	8	1	-	-	7
Тема 9. Соціальні позабюджетні фонди	7	-	-	-	7
Разом за змістовим модулем 1	75	4	4	-	67
Змістовий модуль 2. Фінанси підприємств та міжнародні фінанси в ринковій економіці					
Тема 10. Фінанси суб'єктів господарювання	11	1	1	-	9
Тема 11. Фінанси домогосподарств	8	-	-	-	8
Тема 12. Страхування. Страховий ринок	11	1	1	-	9
Тема 13. Фінансовий ринок	11	1	1	-	9
Тема 14. Фінансовий менеджмент	10	1	1	-	8
Тема 15. Фінансова безпека держави	8	-	-	-	8
Тема 16. Міжнародні фінанси	8	-	-	-	8
Тема 17. Фінанси країн з розвинутою ринковою економікою. Фінанси ЄС.	8	-	-	-	8
Разом за змістовим модулем 2	75	4	4	-	67
Усього годин	150	8	8	-	134

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія Тема 1. Сутність фінансів, їх функції і роль	1
2	Семінар з виконанням практичних задач Тема 4. Податкова система і податкова політика	1
3	Семінар з виконанням практичних задач Тема 5. Бюджет і бюджетна система	1
4	Семінар запитань і відповідей Тема 6. Структура та динаміка доходів і видатків державного бюджету, бюджетний дефіцит	1
5	Семінар –розгорнута бесіда Тема 10. Фінанси суб'єктів господарювання	1
6	Семінар з виконанням практичних задач Тема 12. Страхування. Страховий ринок	1
7	Семінар запитань і відповідей Тема 13. Фінансовий ринок	1
8	Семінар з виконанням практичних задач Тема 14. Фінансовий менеджмент	1
Всього		8

5. Індивідуальні завдання

Контрольна робота студента з дисципліни «Фінанси» містить два основних розділи:

- розкриття теоретичного питання;
- вирішення типових задач та обґрунтування розрахунків висновками відповідно до методичних рекомендацій з курсу.

Індивідуальне завдання виконується за варіантами, що погоджується лектором з групою.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Назва модулю	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи	67	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: фінансова система	Тестування

функціонування державних фінансів		<p>держави, принципи побудови та структурні компоненти фінансової системи, сфери та ланки фінансової системи, склад органів та інституцій фінансової системи України, : сутність, значення та функції бюджету, бюджетний устрій України, бюджетна система України, закріплені доходи, регулюючі доходи, дотації вирівнювання, субвенції, кредитні ресурси, бюджетний процес, податки, функції податків, основні елементи податку, податкова система, види податків та зборів, спеціальний податковий режим, податкове право і політика оподаткування України в сучасних умовах.</p> <p>Джерело [1, 3,5,9]. 2. Самотестування.</p>	
Змістовий модуль 2. Фінанси підприємств та міжнародні фінанси в ринковій економіці	67	<p>1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для вивчення питань: фінансові відносини підприємств, структура фінансових ресурсів, грошові фонди, фінансова діяльність. фінансовий механізм, сутність і функції страхування, основні галузі та форми страхування, страховий ринок України на сучасному етапі, визначення суми збитку та страхового відшкодування, розрахунок показника збитковості страхових сум, нетто-ставки, брутто-ставки, визначення загального обсягу відповідальності страхової компанії, фінансовий ринок, ринок грошей і капіталів, кредитний ринок, ринок цінних паперів, грошові потоки, фінансові посередники, валюта, валютний ринок, комерційний кредит, банківський кредит, облігації, акції, казначейський вексель, депозит, сертифікат, визначення та аналізу на підставі балансу підприємства показників ліквідності, платоспроможності, майнового стану, фінансової стійкості підприємства, економічна безпека, фінансова безпека, соціальна безпека, екологічна безпека, демографічна безпека, політична безпека, військова безпека, індикатори фінансової безпеки, основні загрози які впливають на рівень бюджетної безпеки, міжнародна фінансова інтеграція, міжнародні</p>	Тестування, виконання індивідуального завдання

		<p>фінансові відносини, міжнародний фінансовий ринок, Міжнародний валютний фонд (МВФ), група Світового банку та Банк міжнародних розрахунків. Регіональні фінансові інституції, Європейський центральний банк, Європейський інвестиційний банк і Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР).</p> <p>Джерела: [1,4-6, 11]</p> <p>2. Самотестування</p> <p>3. Підготовка індивідуального завдання</p>	
--	--	---	--

7. Результати навчання

1	Знання сутності фінансів, їх функцій та ролі, впливу на економіку країни через фінансову політику та фінансовий механізм
2	Здатність розрахувати основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства: оцінки майнового стану, оцінки ліквідності і платоспроможності, оцінки фінансової стійкості, оцінки ділової активності, оцінки рентабельності
3	Здатність визначати розмір доходів і витрат, надходжень і відрахувань коштів, взаємовідносини з бюджетом, податковими органами, банками
4	Розуміння сутності та характеристики доходів та видатків бюджетів різних рівнів
5	Здатність формувати та використовувати активи підприємства, проводити аналіз їх структури та руху
6	Уміння оцінювати джерела фінансування бюджетного дефіциту
7	Здатність визначити потребу в коштах на фінансову діяльність підприємства
8	Здатність обґрунтовувати та відстоювати власні позиції при розробці та здійсненні фінансових заходів
9	Здатність самостійно обирати методи та прийоми вивчення та аналізу фінансової інформації
10	Здатність скласти звітність про результати фінансової діяльності підприємства за встановленою формою

8. Розподіл балів, які отримують студенти впродовж семестру

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
15	20	15		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	3, «задовільно»
60-69	E	
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	

9. Методичне забезпечення

Електронний конспект лекцій, методичні вказівки з вивчення дисципліни, комплекти індивідуальних завдань, навчальна та наукова література, нормативні документи.

10. Рекомендована література

Основна

1. Слободянюк Н.О. Фінанси [Текст] : конспект лекцій / Н.О. Слободянюк //ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2016. – 320 с.
2. Грудзевич І. Т. Фінанси: кредитно – модульний курс: навч.-метод. посіб. / Ігор Теофілович Грудзевич. – Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. – 312 с.
3. Біла О. Г. Фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. : рекомендовано М-вом освіти і науки України / О. Г. Біла, І. Р. Чуй . – Львів : Магнолія-2006, 2010 . – 390 с.
4. Вдовенко Л. О. Фінанси [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. О. Вдовенко, Н. М. Сушко, Н. Д. Фаюра ; М-во освіти і науки України, Вінниц. держ. аграр. ун-т . – К. : Центр учб. л-ри, 2010 . – 152 с.

5. Опарін В. М. Фінансова система України (теоретико-методологічні аспекти) / Валерій Михайлович Опарін. — К. : КНЕУ, 2005. — 240 с.
6. Кізіма Т. О. Фінанси домогосподарств: сучасна парадигма та доміанти розвитку [Текст] : монографія / Т. О. Кізіма . — К. : Знання, 2010 . — 431 с.
7. Кудряшов В. П. Фінанси [Текст] : навч. посіб. : [рекоменд. М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл.] / В. П. Кудряшов . — Херсон : [ОЛДІ-плюс], 2011 . — 352 с.
8. Фінанси : навч. посібн. для самостійного вивчення дисципліни / О. Р. Романенко, С. Я. Огородник, М. С. Зязюн та ін. — 2-ге видання, перероблене і доповнене. — К. : КНЕУ, 2003. — 386 с.

Допоміжна

9. Базилевич В. Д. Баластрик Державні фінанси : навч. посібн. / Базилевич В. Д. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Атіна, 2004. — 368 с.
10. Гончаров А. Б. Фінансовий менеджмент : навч. посібн. / Гончаров А. Б. — Х. : ВД "ИНЖЭК", 2003. — 240 с.
11. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 р., № 2542 // Відомості Верховної Ради України. — 2001. — № 37–38. — 189 с
12. Про Державне Казначейство України : Указ Президента України від 27.04.1995 р. № 335/95 // Урядовий кур'єр. — 1995. — № 68–69. — С. 3–5.
13. Василик О. Д. Теорія фінансів : підручник для екон. спец. вищ. закладів освіти / Василик О. Д. — К. : ТОВ "НІОС", 2000. — 416 с
14. Шило В. П. Фінанси підприємств (за модульною системою навчання) [Текст] : рекоменд. М-вом освіти і науки України для студ. вищ. навч. закл. : теорет.-практ. посіб. / В. П. Шило [та ін.] ; М-во освіти і науки України . — 2-ге вид. — К. : Кондор, 2011 . — 429 с.

Інформаційні ресурси

15. Матеріали офіційного сайту Міністерства фінансів України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>
16. Матеріали офіційного сайту Рахункової палати України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/control/main/uk/index>
17. Матеріали офіційного сайту Верховної Ради України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua/>
18. Матеріали офіційного сайту Урядового порталу / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/>
19. Матеріали офіційного сайту Міністерства доходів і зборів України / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/>

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри

_____ Н.О. Слободянюк

КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН З ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва змістового модулю	Кількість годин за видами занять та період вивчення дисципліни						Дата поточного контролю
		Лекції		Практичні		Самостійна робота		
		год.	дата	год.	дата	год.	дата	
1	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування державних фінансів	4	жовтень 2019 року	4	жовтень 2019 року	67	жовтень 2019 року	23.11.2019
2	Змістовий модуль 2. Фінанси підприємств та міжнародні фінанси в ринковій економіці	4		4		67	Грудень 2019 року	20.12.2019
3	Індивідуальне завдання							27.12.2019